

ÁLLATI EREDETŰ TERMÉKEK

REKLÁMJA GROTESZK KÖNTÖSBEN,
AVAGY RAYMOND SAVIGNAC LEBILINCSELŐ MŰVÉSZE

Dr. Kenéz Árpád
(Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft., Gödöllő)

BEVEZETÉS

Előző cikkemben a 20-as évektől a 70-es évekig terjedő időszak tejjel, tejtermékkel foglalkozó reklámjait (plakátok, poszterek) vettem górcső alá. Közülük kiemelkedik Raymond Savignac posztere (tejes szappan). Hogy miért? Azért, mert Savignac több évtizeden keresztül alkotott,

készített reklámanyagokat, és nagyon sok esetben állati eredetű termékekhez kérték fel. Jelen cikkünkben ezeket az igen jellegzetes, groteszk, egyéni humorral megáldott munkáit tekintheti meg a kedves olvasó.

RAYMOND SAVIGNAC (1907-2002)

Francia grafikus művész. A vizuális gag mestere 1907. november 6-án született Párizsban. Profi kerékpárosnak készült, de 15 éves korában abbahagyta tanulmányait, hogy szerkesztő lehessen. Kezdeti időszakban a Compagnie des Transports Parisiens személyszállítással foglalkozó autóbusz cégnek rajzolt és színezett térképeket. A karikatúrát is itt fedezte fel egy idősebb kollégája révén. Szülei kávézójában alkalmat nyílt gyakorolni a portrékat, az életképeket. Később Robert Lortac-nál gyártott posztereket a moziban játszott filmekhez, rajzfilmekhez. Ekkor vált Chaplin nagy rajongójává. Az első nagyobb áttörés 1933-ban következett be Savignac életében. A híres művész, Cassandre szárnyai alá vette, és megtanította a poszter-és plakátkészítés fortélyaira. „A plakát a kereskedő és a közvélemény közötti kommunikáció eszköze. Olyan, mint egy távirat. A plakátművész maga a táviró”. Hosszú, gyümölcsöző együttműködés vette kezdetét. Savignac stílusa eltérő volt mesteréhez képest, kevésbé volt kubista és purista, és képregényes stílusából szeretet áradt (elmondása szerint a mentora által a Dubonnet-nek készült likörplakátja gyakorolt rá igen nagy hatást). Cassandre

1938-ban elköltözött az Amerikai Egyesült Államokba, Savignac pedig a hadseregbe került, ahol titkár volt, majd 1940-ben leszerelték. A náci megszállás alatt munkanélküliként élt és nehéz évek következtek. Később egy volt kolléga unszolására tartott egy kiállítást műveiből, ami akkoriban merőben szokatlan volt egy kereskedelmi művésztől. Robert Guerin a Général de la Publicité Konzorcium művészeti igazgatója fel is figyelt Savignac-ra. Újra munkába állhatott és 7 évig megállás nélkül gyártotta a humoros plakátjait. Nem sokkal ezután, Villemot posztertervezővel közös stúdióban alkot, és elkészül Savignac talán leghíresebb plakátja, amely egy olyan tehenet ábrázol, ami a tőgyéből a tejet egy Monsavon szappanba üríti (3. kép). Ezt „vizuális botrányként” aposztrofálták, de összességében hatalmas sikert aratott. Savignac, véleményem szerint a kortárs, Salvador Dalí stílusában, így kezdi memoárját: „41 éves koromban születtem egy Monsavon tehen tőgyéből”. Filozófiája az volt, hogy a poszternek nagyon hatásosnak kell lennie, mivel a poszter elolvasása nagyon gyors, a figyelem csak egy másodperc törtrészéig tart (<http://1-4>).

A Monsavon siker után mintegy 20 évig tervezett plakátokat Párizstól New Yorkig olyan nagy cégeknek, mint az Air France, Bic (a jellegezetes logót is ő tervezte), Cinzano, Pepsi és a Dunlop ([http1-4](#)).

1. kép: Raymond Savignac ([http3](#)).

Savignac humora nagyon jellegzetes és egyben megdöbbentő. Sok esetben jókedvű, de félig leszeletelt állatokkal reklámoz élelmiszereket, vagy a vasutat hirdető poszterein mosolygó, ám hosszában elvágott utasok láthatók (Szerdahelyi 2003). A poszterek Savignac vidám pesszimizmusának képviselői.

Míg plakátjai és témái időtállóak voltak, Savignac annál inkább nem, ezért 72 éves korában feleségével, Mimivel otthagyta a nyüzsgő Párizst és a természetközeli, nyugodt

városkába, a Calvados megyei Trouville-sur-Mer-be költözött, mely környezet igazán inspirálóan hatott rá. A helyi múzeum be is rendezett egy neki dedikált szobát. Azonban ő mindig is csak egy reklámszakembernek, nem pedig művésznek tartotta magát. Trouville-i tartózkodása alatt megkapta a Francia Köztársaság Becsületrendje kitüntetését, bejárta a világot a kiállításaiival, és megtervezte az 1998-as Labdarúgó Világbajnokság hivatalos poszterét ([http1-4](#)).

2001-ben, tiszteletére átnevezték a település tengerparti sétányát Savignac sétányra. A településsel kapcsolatos poszterei a sétányon meg is találhatóak (2. kép).

Híres idézetei:

„Minél kevesebbet mutatsz, annál többet mondasz.”

A Le Monde mai hirdetésekre vonatkozó kérdésére a következő Jean Cocteau idézetet adta válaszul: „Az első ember, aki egy nőt egy rózsához hasonlított, zseni volt, a második pedig egy hülye.” Szerinte tehát a mai hirdető a második kategóriába tartoznak.

Magáról pedig ezt nyilatkozta: „Egy öreg brontosaurus vagyok, amely olyan munkát végez, amely már nem is létezik, és mindezt egy olyan faj számára, amely jó úton jár a kihalás felé” ([http1-4](#)).

Raymond Savignac 2002. október 30-án, 94 éves korában hunyt el.

2. kép: Savignac posztereit és a sétányt reklámozó plakát 2001-ből ([http5](#)).

3. kép: Savignac első igazán sikeres plakátja ([http2](#)).

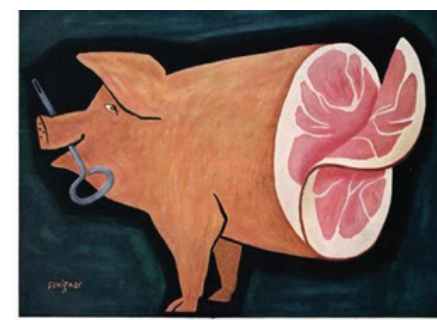
4. kép: Sophia Loren főszereplésével készült 1971-es vígjáték, a Mortadella plakátja ([http7](#), [http17](#)).

5. kép: A Yoplait joghurt gyár posztere 1967-ből. („Friss joghurtok és sajtok, természetesen készítve, természetesen frissek.”) ([http6](#)).

6. kép: Savignac 1959-ben készített posztere a Maggi instant marhahúsleveséhez ([http9](#)).

7. kép: Szeletelt sonka reklámja 1950-ből. A félbevágott állatok megjelenítő plakátjai közül talán ez a legmorbidabb ([http11](#)). ([http](#)).

8. kép: A Francia Posta által 2003. május 12-én kiadott bélyeg. Mérete: 26x36 mm (http8).

9. kép: Gyapjú témájú poszter 1951-ből (http10).

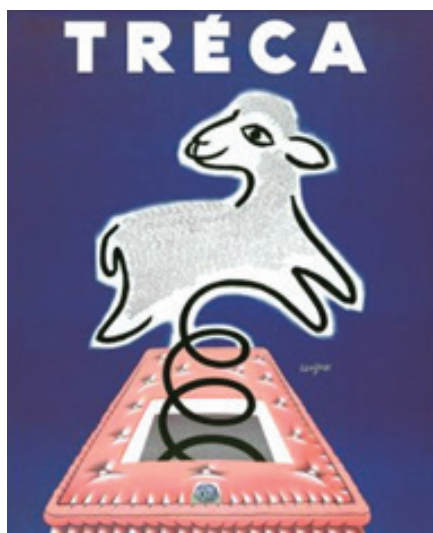
10. kép: Leghíresebb képének párja a Monsavon szappanhoz (1949) (http12).

11. kép: Vintage tálaló edény a Maggi tyúkhúsleves plakátján. A félbevágott állatok egy finomabb változata (http13).

12. kép: A Gervais cég tejet hirdető 1993-as plakátja. Ez a cég 1966-ban egyesül a Danone-nal (http15).

13. kép: a Treca de Paris immáron 80 éves cég. Neki készült ez a rugós gyapjúmatracot reklámozó plakát 1952-ből (http14).

14. kép: 1960-ban így nézett ki egy Danone joghurtreklám Savignac elképzelése szerint (http2).

A fentiekén túl Savignac nagyon sokszor használt állatokat különböző termékek, színdarabok reklámjához (kutya,

sirály, zebra, kakas, zsiráf, ló, lúd, medve, flamingó, kenguru, gólya, bagoly, elefánt).